

ನಡೆ-ನುಡಿಯೆಂಬ ಪಠ್ಯ

'ಮಾಡುವುದು ಅನಾಚಾರ, ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಬೃಂದಾವನ' ಎನ್ನುವುದು ಮಾತು ಮತ್ತು ಕೃತಿಗೆ ಇರಬೇಕಾದ ತಾಳಮೇಳವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಮಾತು. ಬೃಂದಾವನ ಪವಿತ್ರವಾದುದು. ಆದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಪಾವಿತ್ರ್ಯ ದೊರೆಯುವುದು ಅದನ್ನು ಪೂಜಿಸುವವರಿಂದ. ಪೂಜಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯವಿದ್ದಾಗಷ್ಟೇ ಬೃಂದಾವನಕ್ಕೂ ಮೌಲ್ಯ ದೊರೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯ. ಇಲ್ಲದಹೋದಲ್ಲಿ, ಬೃಂದಾವನವೇ ಬೇರೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಬೇರೆ. ನಂಬಿಕೆಯಿದ್ದಾಗ ಕಾಣುವ ಪ್ರತಿ ಕಲ್ಲೂ ಶಿವ. ನಂಬದಿದ್ದಾಗ ಶಿವನೂ ಕಲ್ಲಷ್ಟೇ.

ಮಾತು ಮತ್ತು ಕೃತಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಮೌಲ್ಯವಿದೆ. ಆಡುವ ಮಾತನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತಂದಾಗಷ್ಟೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಬೆಲೆ, ಕೃತಿಗೂ ಬೆಲೆ. ಗಾಂಧೀಜಿಯ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ನೋಡಿ. ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಅಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಅವರು ಬೋಧನೆಗಷ್ಟೇ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನು ಜೀವನವಿಧಾನವನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡರು. ಮಾತು ಮತ್ತು ಕೃತಿಯ ನಡುವೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿಯೇ ಗಾಂಧೀಜಿಯನ್ನು ಜನ ನಂಬಿದರು. ಮಹಾತ್ಮನಿಗೆ ಅಣ್ಣನಂತಿದ್ದ ಬುದ್ಧಗುರುವಿನ ಮಾರ್ಗವೂ ಭಿನ್ನವಾದುದಲ್ಲ. ಪ್ರೇಮ ಮತ್ತು ಅಹಿಂಸೆ ಆತನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಲ್ಲೇ ಅಡಕವಾಗಿತ್ತು. ಬುದ್ಧ ಮತ್ತು ಬಾಪು ಇಬ್ಬರ ದಾರಿಯೂ ಆರ್ತರಿಗೆ ಆಸರೆಯಾಗುವುದೇ ಆಗಿತ್ತು. ಇಬ್ಬರೂ ಮಾತುಗಳ ಮೂಲಕ ಜನರನ್ನು ತಲುಪಲಿಲ್ಲ; ಜೀವನವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಸಮೂಹವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರು.

ಹನ್ನೆರಡನೇ ಶತಮಾನದ ಶರಣರಂತೂ ಮಾತು ಮತ್ತು ಕೃತಿಯ ಅಭಿನ್ನತೆಗೆ ಅಪಾರ ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟವರು. ಅಂತರಂಗ ಮತ್ತು ಬಹಿರಂಗ ಎರಡೂ ಒಂದೇ ಆಗುವುದು ಭಗವಂತನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆ ಎಂದು ನಂಬಿದವರು. 'ಕಳಬೇಡ, ಕೊಲಬೇಡ, ಹುಸಿಯ ನುಡಿಯಲುಬೇಡ, ಮುನಿಯಬೇಡ, ಅನ್ಯರಿಗೆ ಅಸಹ್ಯಪಡಬೇಡ, ತನ್ನ ಬಣ್ಣಿಸಬೇಡ, ಇದರ ಹಳಿಯಲು ಬೇಡ' ಎನ್ನುವ ಬಸವಣ್ಣ, ತನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು - 'ಇದೇ ಅಂತರಂಗಶುದ್ಧಿ, ಇದೇ ಬಹಿರಂಗಶುದ್ಧಿ, ಇದೇ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮ

ದೇಶಿಕೇಂದ್ರ ಸಂಗನಬಸವಯ್ಯವರ ವಚನವೊಂದು ನಡೆ-ನುಡಿಯ ಅಭಿನ್ನತೆಯ ಕುರಿತು ಸೊಗಸಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. 'ಮಹಾಜ್ಞಾನಿ ಜಂಗಮಲಿಂಗ ತಾನು, ಲೋಕಪಾವನವಾಗಿ ನಡೆನುಡಿಗಳಿರಿದಾಚರಿಸುವಲ್ಲಿ, ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಹುಸಿನುಡಿಯಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ತಾ ನುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಣಾ' ಎನ್ನುತ್ತದೆ. ನಡೆ-ನುಡಿಯ ನಡುವೆ ಅಭೇದ ಸಾಧಿಸಿದಾಗ - ಕಂಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನನದೃಷ್ಟಿಯಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ತಾ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಣಾ, ಶ್ರೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಶಬ್ದವಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ತಾ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಣಾ ಎನ್ನುತ್ತ, 'ಗುರುನಿರಂಜನ ಚನ್ನಬಸವಲಿಂಗಾ, ಮತ್ತೆ ಮರಣವಿಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ತನ್ನೊಳ್ಳೆಕ್ಕ ಕಾಣಾ' ಎನ್ನುವ ಸಂಗನಬಸವಯ್ಯನವರು ಅಂತರಂಗ ಮತ್ತು ಬಹಿರಂಗ ಶುದ್ಧಿಯ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಮಾತು ಮತ್ತು ಕೃತಿಯ ನಡುವಿನ ಅಂತರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರು ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ, ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಈ ಅಂತರ ಕಡಿಮೆ ಆಗಿರುವುದು ವರ್ತಮಾನದ ಸಮಸ್ಯೆ. 'ನನ್ನ ಬದುಕು ಆದರ್ಶವಾಗುವುದು ಬೇಡ. ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಅನುಸರಿಸು' ಎಂದು ಹೇಳುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಈಗ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬರಹ ಮತ್ತು ಬರಹಗಾರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಎಂದು ವಾದಿಸುವವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಲಾಗದು. ಬರಹ ಅಥವಾ ಮಾತಿಗೆ ಸ್ವಯಂಪ್ರಭೆಯಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಬರುವುದು ಅದನ್ನು ಯಾರು ಹೇಳಿದರು ಎನ್ನುವುದರಿಂದ.

'ಭೂತದ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯೆ' ಎನ್ನುವ ಮಾತಿದೆ. ಭೂತ ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಹೇಳಬಾರದೆ? ಬಾರದೆಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಭೂತದ ಬದುಕಿನ ರೀತಿಗೂ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಸಂದೇಶಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ನಡೆಯೊಂದಿಗೆ ತಾಳಮೇಳ ಹೊಂದದೆ ಹೋದಾಗ 'ನುಡಿ'ಯೆನ್ನುವುದು ಕೇವಲ ಬಡಬಡಿಕೆಯಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಠ್ಯವನ್ನು ಮೌಲ್ಯದ ರೂಪದಲ್ಲಿ, ಜ್ಞಾನದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಪಠ್ಯಗಳ ಕಲಿಕೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕರ್ತೃಗಳ ಕುರಿತೂ ಅರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಮಕ್ಕಳ ಪಠ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಾಜ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಕಣ್ಣಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪಠ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸುವವರಿಂದ ನೈತಿಕತೆಯನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ನಡೆಯಲ್ಲಿ ನೈತಿಕತೆ ಇಲ್ಲದಹೋದವರು ರೂಪಿಸುವ ಪಠ್ಯಗಳು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ನೈತಿಕತೆಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಲಾಗದು.

ಪಠ್ಯವೆನ್ನುವುದು ಶಾಲೆಗೆ ಸೀಮಿತವಾದುದಲ್ಲ. ಮನೆಯೊಳಗೂ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಯುತ್ತವೆ. ಅಪ್ಪ-ಅಮ್ಮನನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಬಂಧುಮಿತ್ರರೆಲ್ಲರೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಠ್ಯಗಳಾಗಿಯೇ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಪೋಷಕರೂ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ನೀತಿವಂದಿಗರಾಗಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೈತಿಕತೆಯ ಪಾಠವನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ, ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ಒರಟುಗುಣ ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಯಾಕೆ? ಯಾಕೆಂದರೆ, ಅವರ ಮೇಲೆ ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿ ನೋಡಿದ್ದು ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿತದೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೈತಿಕತೆ ಬೋಧಿಸುವ ಹಿರಿಯರ ನಡುವೆ ತಾಳಮೇಳ ಸರಿಯಿರದೆ ಇದ್ದಾಗ, ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲಾಗುವುದು ಅಸಹಜವೇನಲ್ಲ. 'ಹಿರಿಯಕ್ಕನ ಚಾಳಿ ಮನೆಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲ' ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಸೂಚಿಸುವುದು ಕೂಡ ಮಕ್ಕಳ ನೋಡಿ ಕಲಿಯುವ ಗುಣವನ್ನೇ.

ನೈತಿಕತೆ ಎನ್ನುವುದು ಪರರಿಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇರುವಂತಹದಲ್ಲ. ಮೊದಲಿಗೆ ಅದರ ಅನುಸರಣೆ ಆಗಬೇಕಾದುದು ವೈಯಕ್ತಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ.

■ ಮಹತಿ

ಮಾತೆ ಮತ್ತು	
<ul style="list-style-type: none"> ● ಮಹಿಳೆಯರು ಸಾಧಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿಯ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರಗತಿಯ ಮಾಪನ ನಾನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. <li style="text-align: right;">—ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ● ಜನರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕು, ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಅರಿವು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಕೇವಲ ನಕಲಿ ಮಾಲು. <li style="text-align: right;">—ಎಂ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗ ● ಜಾತಿ ಜಾತಿಯೊಳಗೆ ಜನಕೆಲ್ಲ ಹಗೆ, ಹೆರರಿಗಿದು ನಗೆ, ನಮಗಿದು ಧಗೆ. <li style="text-align: right;">—ಪಂಚಿ ಮಂಗೇಶರಾವ್ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ಹೊಸ ವರುಷವು ಬಹುದೆಂದಿಗೆ? ಮಹಾಪುರುಷ ತರುವಂದಿಗೆ. <li style="text-align: right;">—ಪು.ತಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ ● ಯಾವ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಜನರನ್ನು ಸುಖಗಳನ್ನಾಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಇದೆಯೋ, ಯಾವ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ರೀತಿ ತಿಳಿದಿದೆಯೋ ಅದೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸರ್ಕಾರ. <li style="text-align: right;">—ಮೆಕಾಲೆ ● ನಿಮ್ಮ ಮುಖವನ್ನು ಯಾವತ್ತೂ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ
<ul style="list-style-type: none"> ● ಮಹಿಳೆಯರು ಸಾಧಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿಯ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರಗತಿಯ ಮಾಪನ ನಾನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. 	<ul style="list-style-type: none"> ● ಅಭಿಮುಖವಾಗಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಿ, ನೆರಳು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಯುತ್ತದೆ. <li style="text-align: right;">—ವಾಲ್ಟ್ ವಿಟ್ಟನ್ ● ಮಾನವ ಜನಾಂಗವನ್ನು ಬಂಧುಗಳೆಂದು ನೋಡಬೇಕು. <li style="text-align: right;">—ಕುರಾನ್ ● ಪ್ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುವುದಕ್ಕೆ ಗುರುತ್ತಾಕರ್ಷಣ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೈದು ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಜೈವಿಕ ಕ್ರಿಯೆ; ಭೌತ ಮತ್ತು ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ. <li style="text-align: right;">—ಆಲ್ಬರ್ಟ್ ಐನ್‌ಸ್ಟೀನ್